

terribilia contra illū facturū nisi sue iussioni
 pareret. Andreas audaciter rīdit. Quicquid
 tibi videt in supplicijs maius excogita. Tan-
 to enim ero regi meo acceptior q̄sto fuero p
 noie ei⁹ in tormētis cōstantior. **S**ecūdo cō-
 siderandus est de martyrio andree modus.
 Nāq̄ egeas iussit illū a viginti vno hoībus
 cedi et cesum manib⁹ et pedibus cruci alliga-
 ri vt sic longiorē recipet cruciatū. Tūq̄ du-
 ceret ad crucē fact⁹ est cōcursus p̄p̄oꝝ dicen-
 tiū. Innocēs sanguis ei⁹ sine causa damnat⁹
 quos tñ rogauit apls ne suū martyriū impe-
 dirēt. Vidēs aut̄ andreas a longe crucē salu-
 tanē eā dicēs. Salue crux p̄ciōsa q̄ decorē et
 pulcritudinē de membris dñi mei suscepisti:
 diu desiderata: sollicitē amata: sine intermis-
 sione q̄sita. Securus et gaudēs ad te venio
 ita et tu exultans suscipias me discipulū ei⁹
 q̄ pependit in te: q̄ amator tuus sp̄ sui ⁊ desi-
 derauit amplecti te. Accipe me ab hoībo ⁊ red-
 de me magistro meo: vt per te me recipiat q̄ p
 te me redemit. Et hec ac silia dicēs exiit se et
 vestimēta carnificib⁹ tradidit. Sicq̄ eum in
 cruce vt iussū fuerat suspenderūt. In q̄ bi-
 duo viues. xx. milib⁹ hoīm astantiū p̄dicauit.
Tercio cōsideranda ē de martyrio andree
 gloria. Dinante quidē turba Egeas mortē ⁊
 dicēte. virū sanctū mansuetū ⁊ piū nō debe-
 re ista pati venit vt ipm deponeret. Quē vi-
 dens andreas dixit. Quid ad nos tu venisti
 egeas. Si p̄ p̄nā ipam cōsequeris. Si autē
 vt me deponas scias q̄ ego viu⁹ de cruce nō
 descendā: iā enī video regem meū q̄ me expe-
 ctat. Et cū vellēt eū soluere nullo mō potuer-
 rūt ad eū ptingere. Vidēs aut̄ andreas q̄ vel-
 lent eum de cruce deponere orauit vt scribūt
 Aug⁹. in li. de p̄nā. et dixit. Ne p̄mittas me
 dñe descēdere viuū de cruce: sed tps est vt cō-
 mendes terre corpus meū et resurrecturū ser-
 uet et reddat ⁊ ipm q̄q̄ meritū sui laboris re-
 cipiat. Terre illud cōmendo vt me amplius
 vigilare nō oporteat ⁊ libere ad te fontē in-
 deficientis gaudiū tendere anxiantē iā nō res-
 trabar: hec et silia eo loquēte: splēdor nimius
 de celo veniens dimidia hora eū circūdedit:
 ita vt nullus eū videre posset. Et abscedente
 lumine spiritū cū lumie simul tradidit. Da-
 ximilla p̄o tulit corp⁹ eius ⁊ optimo loco cū
 aromatib⁹ sepeliuit. Egeas aut̄ aq̄s domū
 redisset arrept⁹ a demone i via corā oībo erpi-
 rauit. Felix igit⁹ ⁊ gloriōsissim⁹ fuit illi⁹ mar-
 tyrū finis: dñi andreas p̄ illud meruit secreta
 scandere celi: vbi cū xpo fruitur eterna pace
 in secula seculorū. Amen.

Sermo trigessimus quintus de amore dul-
 cissimo dñi nostri iesu xpi quē habuit ad io-
 hannem euangelistam.

Dilectus meus mi-
 hi et ego illi. Iohānis euangeliste
 verba sunt ista originaliter. Anti-
 cor. ij. ca. Immēsa beatissimi euāgeliste io-
 hannis p̄conia oēm supant dicēdi facultatē
 Quis nā tā eloquēs reperit tā ornat⁹ ⁊ expli-
 cando: tāq̄ potēs in p̄suadēdo vt ei⁹ innume-
 ras: vt sic dicā: laudes effari queat. Tñ et si
 nō q̄tū sibi debet q̄tū nos possumus illius
 p̄rogatiuas tenemur extollere dignas. Co-
 lendus quippe est ab oībus et singulari deuo-
 tione honorand⁹ cui dei fili⁹ tā p̄cipuā di-
 lectionē exhibuit quē ita charissimū habuit
 cui deniq̄ tanta cōtulit bñficia. Ut aut̄ ha-
 beat mens n̄ra lumē intelligētie q̄ iohannis
 sublimitatē p̄cipiat de ipso in hoc sermone di-
 cem⁹: quē ⁊ merito fundabim⁹ in amore il-
 lo dulcissimo q̄ eū xps p̄ ceteris aplis voluit
 exornare: de quo ipse verba in themate posi-
 ta dicit. Dilectus me⁹ mihi ⁊ ego illi. In qui-
 bus verbis tria mysteria de illo amore p̄poni-
 mus cōtemplanda.

Primū d̄r superationis.

Secundū ostensionis.

Terciū cōclusionis.

Quod xps dilexit iohannē amore p̄cipuo et
 fm q̄ hō et fm q̄ de⁹ ⁊ de differentia amoris
 ei⁹ et petri: et q̄ rōnabiliter xps eū ita dilexit.

Capitulū. i.

Primū mysteriū p̄templandū de amore
 quo xps iohannē dilexit d̄r superationis
 Supauit nāq̄ amor ille amorē aliorū disci-
 pulorū. Vñ Jo. xij. ca. scribūt. Erat recum-
 bens vnus ex discipulis ei⁹ in sinu iesu quē
 diligebat iesus. Et. ix. c. Cū vidiss⁹ iesus ma-
 trē et discipulū stantē quē diligebat. Et. xx.
 ca. Vna sabbati maria magdalene venit ma-
 ne cū adhuc tenebre essent ad monumentū ⁊
 vidit lapidē sublatū a monumento. Au currit
 ergo ⁊ venit ad simonē petrū et ad aliū disci-
 pulū quē amabat iesus. Et. xxi. c. Cōuersus
 petr⁹ vidit illū discipulū quē diligebat iesus
 sequentē. Ecclesia p̄o cātat illud Bede. Hic
 est iohānes q̄ priuilegio amoris p̄cipui ceter-
 ris altius a dño meruit honorari. S⁹ vt p̄rē
 istā clari⁹ expediāmus tria dubia p̄ponim⁹
 disputanda.

Primū vtrū xps dilexit iohannē fm q̄ de⁹.
Secūm vtrū xps p̄ dilexit iohannē q̄ petrū
Terciū vtrū xps debuit ita intense iohannē
 diligere.

q. ij

106

Ad primū dubiū posset quis arguēdo re-
spondere. q̄ r̄ps nō dilexit iohannē f̄m q̄ de
us s̄z t̄m f̄m q̄ hō: p̄bat. q̄ cū amor sit pas-
sio et nulla passio cadit in deo: ideo de^o nihil
amare p̄t. Sed cōtra est auctoritas scripture
q̄ deum diligere amareq̄ in plerisq̄ locis te-
statur. **Uñ** David in ps. clxvi. ait. Dñs di-
ligit iustos. **Et** sapiens. puer. iij. ca. Quē enī
diligat deus corripit. **Et** sapie. xi. ca. Diligis
oīa que sunt. **Et** Eccl. xlv. ca. Dilectus deo
et hoībus moyses. **Et** Malach. i. ca. Dilexi
vos dicit dñs. et paulus. ij. ad Corinth. ix.
ca. Dilecti enī datorē diligat deus. et Johan-
nes p̄ma sua canonica ca. iij. Sicut de^o di-
lexit nos et nos debemus inuicē diligere. et
saluator noster Jo. iij. ca. Deus dilexit mun-
dum. et. xiiij. ca. Qui diligit me diligit a p̄e
meo. eodē ca. Si q̄s diligit me sermonē me-
um seruabit et pater me^o diligit eū. et. xvi. ca.
Ipe enī p̄r amat vos. Ergo ut qd̄ sentiendū
est de amore dei ad creaturas inuestigare pos-
sumus. Notande sunt in hac p̄te tres theo-
logorū p̄positiones. Prima f̄m Bonauē. di.
xxij. tercij. et Tho. i. p̄te. q. xx. q̄ necesse ē po-
nere amorē in deo: q̄ in quocūq̄ est volūtas
vel appetit^o oportet esse amorē: ille t̄m amor ī
deo nō est passio. **Nā** amor et gaudiū et dele-
ctatio f̄m q̄ significāt actus appetit^o sensitī-
ui comitat^o aliq̄ trās mutatio corpis et matie
circa cor qd̄ est primū principīū mot^o in aīa-
li. **Sed** m̄ vero q̄ p̄dicta significāt actū appe-
titus intellectui nō sunt passionēs. **Et** sic po-
nunt in deo f̄m effectū: nō f̄m passionis de-
fectū. **O**dit enī cōicando iuste penā ei quem
odit absq̄ sui transmutatōe: diligit creaturā
illī sua bñficia plus minusue tribuēdo: idem
sp̄ eodē mō se habens. **Uñ** p̄hs. vij. ethicorū
dicit. Deus vna et simplici opatione gaudet
et eadē rōne sine passione amat. **S**ciendum
adhuc q̄ in passionibz sensitīui appetitus est
cōsiderare aliqd̄ qd̄ est materiale. s. corporale
transmutationē: et aliqd̄ qd̄ est formale: id. s.
qd̄ est ex p̄te appetitus: sicut in ira. vt d̄r in. i.
de aīa. **M**ateriale est accessio sanguinis circa
cor: vel circa aliqd̄ h̄mōi. **F**ormale vero appe-
titus vindicte. **S**ed rursus ex p̄te ei^o qd̄ for-
male est in quibz dā passionibz designat ali-
qua impfectio: sicut in desiderio qd̄ est boni
nō habiti: et in ira q̄ tristitiā p̄supponit. **Q**ue-
dam vero nullā impfectionē designāt vt a-
mor et gaudiū. **Cū** ḡ nihil horū deo cōueniat
f̄m id qd̄ ē materiale in eis illa q̄ impfectōz
importāt etiā formaliter deo puenire nō p̄nt
nisi metaphorice p̄ similitudinē effect^o. **Q**ue-
dāz formaliter impfectionē nō importāt de

deo p̄prie dicunt^r vt amor et gaudiū sine pas-
sione t̄m vt est p̄dictū. **S**ecda veritas q̄ de^o
oīa q̄ sunt amat. **Nā** vt inq̄t tho. vbi. s. **O**īa
existentia inq̄tū sunt bona sunt. **I**pm enim
esse cui iussibet rei quoddā bonū est: et s̄lt q̄li-
bet p̄fectio ip̄ius: cū ḡ volūtas dei cā sit oīm
rerū: oportet q̄ int̄m aliqd̄ habeat eē aut qd̄
cūq̄ bonū inq̄tū est volūtū a deo. **C**uilibet ḡ
existenti de^o vult aliqd̄ bonū. vñ cū amare nil
aliud sit ḡ velle bonū alicui: manifestū est q̄
deus oīa q̄ sunt amat: nō t̄m eodē mō sic nos
q̄ enī volūtas n̄ra nō est cā bonitatis rei sed
ab ea mouet^r sicut ab obiecto. **A**mor n̄r quo
bonū alicui volum^o nō est cā bonitatis ip̄i^o
sed cōuerſo bonitas ei^o vel vera vel extima-
ta puocat amorē q̄ ei velim^o et bonū p̄seruari
qd̄ h̄z et addi qd̄ nō h̄z et ad hoc operemur.
Sed amor dei ē p̄fundens et causans boni-
tate in rebo. **E**x his apparet q̄ de^o etiā pecca-
tores amat. **Nā** nihil p̄hibet vnū et idē f̄m
aliqd̄ amari et f̄m aliud odio haberi: de^o pec-
catores inq̄tū sunt nature quedā amat. **S**ic
enī et sunt et ab ip̄o sunt: inq̄tū vero peccōres
nō sunt: s̄z ab esse deficiūt. et hoc in eis a deo
nō est vñ f̄m hoc ab ip̄o odio habent^r. **Q**uē
t̄m difficultas an de^o diligit creaturas irrō-
nales qm̄ cū duplex sit amor p̄cupiscētie. s. et
amicitię: illas amore p̄cupiscētie nō diligit:
q̄ nullū extra se eger: nec amore amicitie: q̄
nō p̄t ad res irrōnales haberi. vt p̄t. vij. et bi-
co. ergo nullo mō illas amat. **A**d h̄ dicit san-
ctus tho. q̄ deus p̄prie loquēdo nō amat crea-
turas irrōnales amicitie: q̄ amicitia nō pōt
haberi nisi ad rōnales creaturas in quibus
cōtingit esse reamariōnēz cōmunicatōz ī ope-
ribz vite q̄bus cōtingit bñ euenire vel ma-
le f̄m fortunā vel felicitatē: sicut et ad eas p̄-
prie beniuolētia est. **C**reature autē irrōnales
nō p̄nt p̄tingere ad amandū deū: nec ad cōi-
cationē intellectuales et beate vite qua deus
viuit. **S**ed diligit illas amore p̄cupiscētie
inq̄tum ordinat eas ad rōnales creaturas et
etiā ad seipm̄ nō quasi eis indigeat sed p̄pter
suā bonitatē et nostrā vtilitatē: cōcupiscim^o
enī aliquid et nobis et alijs. **T**ercia veri-
tas q̄ deus nō oīa equaliter diligit. **Nā** vt
inquit Aug^o. super Iohannē. **O**mnia diligit
de^o que fecit et inter ea magis diligit crea-
turas rōnales et de illis amplius q̄ sunt mē-
bra vnigeniti sui: et multo magis ip̄m vnige-
nitum suū. **N**otandū t̄m q̄ cum amare sit vel
le bonū alicui: duplici rōne potest aliqd̄ ma-
ius vel minus amari. **V**no mō ex parte ip̄i^o
actus voluntatis qui est magis vel min^o in-
tensus. **E**t sic deus nō magis quedā ḡ alia

amat: quia oia amat vno et simplici actu voluntatis et eodē mō se habere. Alio mō ex pte ipsius boni qd quis vult amato. Et sic dicimur aliquē alio plus amare: qz volumus maius bonū qm nō magis intensa voluntate. Et hoc mō necesse est dicere qd deo quedā alijs magis amat. Cū enī amor dei sit cā bonitatis rerū nō est aliqd aliud meli⁹ si deus nō veller vni maius bonū qz alteri. Sed nō nulli ppter ea qd dicta sunt arguit qd deus nō debet velle bonū magis vni qz alteri. Nā vt scribit ad Ro. ij. ca. Nō est acceptio psonarū apud deū. qd verbū ponit. xxxij. q. iij. c. sic Et de cōse. di. iij. c. nec quēqz. Et de pben. c. venerabilis. Et de iudi. c. nouit. Ad qd rñ det Alex. de ales. in. ij. volumine summe. qd psonarū acceptio cadere nō p̄t in liberali gratia et voluntaria distributōe quorumcūqz bonorū sed tñ in debita et necessaria dispensatione. Si enī qd ex p̄ria liberalitate largiri veller aliquā pecunie q̄ritatē nō p̄t psonarū acceptor censerī: qz potius vni qz alteri de derit: cum neqz in eo qd recepit neqz in eo qui nō recepit meritū aut p̄cesserit aut existat vt si bi p̄fata pecunia donec. Sic et deus bonitate sua diuersa atqz disparia creaturis cōtulit dona: sine psonarū acceptōe. Quare aut ex cellentius cōdiderit angelos qz boies: boies qz bruta: leones qz formicas: aqlas qz passeres et silia. nō interest nra diiudicare: s; potius multimodā sapienciā illi⁹ extollere: bonitatemqz affluentissimā p̄mendare. Scdm dubiū fuit vtrū xps magis dilexit iohannē qz petrū. Et qd sic patz ex p̄dictis. Tñ posset qd obijcere qd de illos magis diligit qd ipm magis diligunt: sed petrus magis diligebat xpm qz iohānes. vñ Jo. xxi. ca. dixit iesus petro. Simon iohannis diligis me plus his. Nō nō sic q̄reret dñs nisi sciret qd petr⁹ plus ceteris ipm amaret: vt dicit glosa. ergo vide tur qd xps magis debuit petrū diligere qz iohannē. Ad hoc rñdet Bonauen. dist. xxxij. tercij libri. Qd hic est triplex modus dicendi quorū vnus facit ad explicationē alteri⁹. Primus est fm Augusti. sup Iohannē. viij. ait. qd est dilectio in signo exteriori et i effectū interiori. Si loquamur de dilectōne in signo exteriori magis diligebat xpus iohannē qz maiore ei familiaritatē exhibebat. Si vero loquamur de dilectōne q̄tū ad interiorē effectū qd est effect⁹ gr̄e: sic magis diligebat petrum: qz maius munus gr̄e illi dederat. Et si tu obijcias. qd deus illi debebat maiora signa dilectōnis ostendere quē magis diligebat fm veritatē. Rñdet Aug⁹. qd per iohannē et

petrū significat duplex vita. p petrū actiua q̄ transit per iohannē cōtemplatiua q̄ manet. Vñ petro dictū est. Sequere me. de iohāne vero dr. Sic cū volo manere. Et qm actiua laboriosior et fructuosior. Cōtemplatiua vero purior et iocundior ad significandā differentiam huius duplicis vite familiaris se exhibebat dñs iohāni qz petro. In cuius rei signū cōmisit ei matrē custodiendā: petro vero pastoralē curā. Et ex hoc dicit Aug⁹ qd petrus erat melior: s; iohānes felici⁹. Ali⁹ est modus dicēdi fm Bernardū. qd petr⁹ dilexit feruent⁹ et diligebat fortius. Iohannes vero diligebat dulcius et diligebat familiarius. Tercius vero modus diligēdi est. qd petrus magis diligebat deū in p̄mis. Iohānes magis in se. Vñ petrus accepit curā regiminis: iohānes gratiā cōtemplatōis. Ideo petr⁹ efficaciorē habuit grām ad laborē actionis: iohannes efficaciorē ad gratiā cōtemplationis. Tercij dubiū fuit vtrū xps debuit ita intente diligere iohannē. Ad qd rñdemus qd tria cōcurrerūt in iohāne qd illū adeo amabile xpo fecerunt.

Primum fuit etas.

Secundū virginitas.

Tercij amabilitas.

Primū qd fuit in iohanne quo xps illū dilexit amore p̄cipuo fuit etas. Secur⁹ enī fuit saluatorē oim in etate tenera. Nā licz Hiero. dicat ad paulā de dormitione Blesille. Nūqz est sera p̄uersio. Et Seneca in tragedijs. nunqz sera ē ad bonos mores via. Tñ res est ad modū gratissima deo boijs satis vtilima ab incunte et adolecēti etate bñ beateqz viuere. Ideo Treno. i. ca. Jeremias ait. Bonū est viro cū portauerit iuguz ab adolecētia sua. Sicut iohānes dū esset adolecēs vocatus a xpo cū iacobo suo fratre reliquit oia et illū p̄tinus fuit secutus. Sciendū tñ in hac pte qd duplex fuit vocatio iohannis fm Rico. de lira in plogo i iohannē. Primo qm vocatus fuit ad xpi noticiā aliquale. Scripsit nā ipe. i. c. Erat aut andreas frater simonis petri vnus ex duobz qui audierāt a iohanne et secuti fuerunt eum. i. xpm. Nōmē itaqz alterius discipuli tacuit: qz mos est scribingū tacere p̄rias laudes: et de se sic de alio loqui qd iohannes vt p̄t in plerisqz locis discipulum se tñ noīando obseruauit: ita et hic nōmen suū nō expressit: tñ p̄babiliter credit qd ipemet fuerit cum andrea: qz circumstātiās loci et temporis describit qm oia p̄ncipaliter vidit. Secūda vocatio fuit ad xpi familiaritatem. de qua sic scribit Hiero. in prologo in

Iohannē. **P**ic est iohānes euāgelista vnus ex duodecim discipulis dei qui virgo electus est adeo: quē de nuptijs volentē nubere vocauit dñs. **N**uptie iste fuerūt fīn cōmunem opinionē vt refert **N**ico. de lira. ille de qbus fit mentio **Jo. ij. ca. q.** facte sunt in chana galilee: qd p̄babile est. tū qz nō legīt xpm alijs nuptijs interfuisse. tū qz mater Iesu erat ibi tanq̄s in nuptijs nepotis sui. **T**ercia vocatio fuit ad apostolatū: qñ vt dicit **Matth. iij. ca.** Relictis rētibz et p̄re post xpm cum fr̄e suo iacobo abiit. **S**cđm q̄ fuit in iohāne q̄re et xps illū singulariter dilexit fuit eius virginitas: hāc quippe xpus summe colit et amat maxime p̄ter tria.

Primo p̄pter similitudinē.

Scđo p̄pter magnitudinē.

Tercio p̄pter pulcritudinē.

Primo diligit xps virginitatē p̄pter similitudinē. **E**st q̄ppe similitudo amicitie causatiua. **I**deo oē aīal diligit sile sibi. p̄ginitas vero singulariter effulsit in xpo et in matre eius virgine bñdicta: q̄re et virgines amat. **P**ropter qd̄ **H**iero. ad filiā mauritiū de cōmendatōne virginitatis ita scribit. **U**t virginitatis meritū pateat et q̄s digna sit deo manifestius possit intelligi illud recogites q̄ dñs et saluator noster cū p̄pter humani generis salutē hoīem dignaret accipere: nō aliū q̄s virginalē elegit vterū: virgine habuit matrē: virgo mansurus in se viris: et in matre feminis virginitatis p̄buit exemplū. hec ille. **S**cđo diligit deus virginitatē p̄pter magnitudinē. **E**st q̄ppe virginitas ip̄a opus magnū et arduū: ideo virgines amorē ostendūt ad xpm ardentissimū: dñi rem tā grandē p̄ ip̄o aggrediunt. **I**deo **H**iero. ad sacras virgines de cōtinentia virginali ait. **G**rande est et immortale ē: pene vltra naturā corporeā supare luxuriā et cōcupiscentie flammā adoleſcentie facibus estuantē: animi virtute restringere: viuereq̄ cōtra humani generis legē. despiciere cōiugij solatia: dulcedinē cōtēnnere liberorū: et quēcūq̄ p̄ntis vite cōmoda sunt p̄ nihilo spe future beatitudinis cōputare. hec **H**iero. **T**ercio diligit xps virginitatē p̄pter pulcritudinē. **I**psa nāq̄s pulcrā et decorem facit aīam. **Q**b qd̄ ecclesia cantat. **Q** q̄s pulchra est casta generatio cū claritate. **T**erciu quod fuit in bñō iohāne cā vt diligeret a xpo amabilitas nuncupat. **A**mauit ip̄e xpm plus q̄s oīa tp̄alia bona: plus q̄s patrē: immo plus q̄s seipm qd̄ ostendit qñ cūctis dimissis ip̄m solum h̄re voluit patrē dñm et magistrū. **I**ndē nāq̄ **S**eneca ad lucillū. **S**ivis amari: ama

et **P**arcialis **cōmo.** **D**iraris q̄ nullus amet te **C**eciliāne: ideo. qz amas nullū: dilige charus eris. decipiunt p̄fecto hī q̄ a xpi amore sunt penitē alieni: et p̄sumūt aspirare ad illaz felicitatē: que non nisi diligentibz ip̄m est repromissa.

Qualiter xps ostendit amorē suū iohāni cōuersando secū familiariter atq̄ exaltando illum et p̄mendādo sibi virgine matrē.

Capitulū. ij.

Secundū mysteriū p̄replandū de amore q̄ xps iohannē dilexit dicit ostensionis. **I**n multis nāq̄s ostendit xps se iohannē diligere: et p̄cipue in tribus.

Primo in cōuersatione.

Secundo in exaltatione.

Tercio in recōmendatione.

Primo ostendit xps iohannē se diligere in cōuersatōe familiari atq̄ benigna. **I**pm nāq̄s habere voluit cū petro et iacobo in resuscitatione puelle. vt scribit **Parci. v. ca.** **I**pm cū p̄fatis duxit ad montē thabor: vbi transfiguratus est. vt p̄t̄z **matth. xviij.** **I**pm etiā ac petrū et iacobū h̄re voluit in sua societate dum ad orandū imminēte passione p̄cessit: vt dicit **Matth. xxvi. ca.** **I**pm deniq̄s in cena p̄misit recumbere supra pectus suū sacratissimū. vt asserit euāgelij sui **ca. xij.** **S**cđo ostendit xps iohannē se diligere in exaltatōe. **C**antat nāq̄s ecclesia de ip̄o in epla p̄ntis solennitatis illud qd̄ scribit **Eccl. xv. ca.** **E**xaltauit illū apud p̄mos suos. **N**ā vt ait paulus ad **Ephes. iij. c.** **X**ps dedit quosdā quidē apostolos: quosdā autē p̄phetas: alios vero euāgelistas: alios autē pastores et doctores ad cōsummatōnē sanctorū in opus ministerij: in edificationē corporis xpi. **S**ed iohānes fuit ap̄ls et ap̄ls vnus ex duodecim. sicut notat **matth. x. ca.** **F**uit virgo cū virginibus vt predictū est. **F**uit p̄beta cū p̄betis. **U**ñ **H**iero. contra **I**ovinianū li. i. ait. **V**idit in pathmos insula in qua fuerat a **D**omitiano principe ob dñi testimoniū relegatus: apostolus infinita futuroz mysteria cōtinentem. **A**pocalipsis idē est q̄ reuelatio qz ibi p̄phetico lumine scripsit ea que futura erant: put sibi fuerunt diuinitus reuelata. **D**e hoc p̄pterea **A**pocalips. i. ca. ip̄e inquit. **B**eatus qui legit et qui audit verba p̄betie huius et seruat ea q̄ in ea scripta sunt. **D**e hoc **H**iero. in plogio in **A**pocalipsim ait. **C**ū p̄pter verbum dei et testimoniū iesu xpi iohānes exilio in pathmos insulā portaret: illic ab eodē apocalipsis p̄stensa describitur. vt sicut in principio canonis. i. li. geneseos incorrupti

bile est principii prenotatum: ita etiam incorruptibilis finis per virginem in apocalypsi redditur dicens. Ego sum alpha et omega initium et finis. Et in epla ad paulinum Piero. ita scribit Apocalypsis iohannis tot habet sacramenta quot verba: parum dixit et pro merito voluminis laus omnis inferior est. In singulis enim verbis multiplices latet intelligentie. Fuit iohannes cum doctoribus doctor: predicando et scribendo eplas canonicas. Et vocantur canonicæ secundum Beltrandum. i. vniuersales: quia vniuersalem ecclesiam instruunt. Non enim fuerunt missæ ad aliquas particulares ecclesias: sicut eplæ pauli. Vel vocantur canonicæ. i. regulares: quia fides et mores astruunt. Fuit martyr cum martyribus. Nam de epheso ductus est romam ligatus et ibi flagellatus et tonsus ante portam latinam missus fuit in dolium seruientis olei: propter quod sacculus de ipsius martyris festum facit ecclesia sexta die maii: licet de dolio sanctus exiuerit et illesus. Et quatenus martyrium morte perficiat: nihilominus voluntarie et proprio animo iohannes ea pertulit quæ naturaliter solent inferre mortem: a qua preseruatus fuit diuino miraculo. Preterea exilius est mors quedam civilis ut dicitur Nico. de lira super. xx. ca. matthei. Et ut legitur in ecclesiastica historia. Iohannes fuit in patmos insulam relegatus et metallo damnatus: ut ibi forsitan secreta maris vel terræ foderet: aut alijs similibus deferuaret. ut ait Aymo super Apocalypsim. Quod autem vere fuerit martyr confirmari potest ex verbo christi matthei. xx. ca. dicentis ad iacobum et iohannem. Calicem quidem meum bibetis: ubi amaritudo passionis designatur. Fuit adhuc beatissimus iohannes cum euangelistis euangelista figuratus in Ezechiele per aquilam: quoniam sicut aquila est ceteris animalibus acutioris visus: ita ipse in diuinis maius lumen intellectus accepit quam ceteri. Quare de ipso Augustinus ait. Si altius intonuisset totus mundus cum non intellexisset. Et Gregorius super Ezechiel. Iohannes per hoc quod in principio verbum vidit etiam semetipsum transiit. Si enim se non transisset verbum in principio non vidisset. Ipse namque ineffabile illam verbi diuini generationem expressit cum dixit. In principio erat verbum. Que vero in eius euangelio miranda continent longum esset retere. ideo illa in hoc loco permittimus tamen concludimus quod iohannis euangelium alijs merito est preferendum. Ideo Augustinus. li. x. de ci. dei. c. xxix. ait. Initium sancti euangelij cui nomen est iohanne. quidam platonius sicut a sancto sene simplicianus: qui postea mediolanensi ecclesie presedit episcopus: solebam audire aureis litteris

conscribendum: et per omnes ecclesias in locis eminentissimis ponendum esse dicebat. Tercio christus ostendit se diligere iohannem in recommendatione. dum enim pendebat in cruce et matrem illam piissimam querelante audisset: inspicere etque mestam et lachrymantem dixit illi. O mulier ecce filius tuus. deinde discipulum iohannem est allocutus. Ecce inquit mater tua. O singulare donum: de quo Ambrosius ait. Auctor humani generis in cruce pendens pietatis officia diuidebat. Persecutionem apostolis: pacem discipulis: corpus iudeis: patri spiritum: virgini paranyphum: latroni paradisum: peccatoribus infernum: christianis penitentibus veniam legauit. Et Crisostomus in sermone de passione. Tu o iohannes sancte ad hoc eligeris ut ministres et obsequaris marie ea dilectione qua filius: ea obedientia qua discipulus: ea subiectione qua minister et famulus: petro commendat ecclesiam: tibi maria: illi tum ultuosa negocia: tibi pacifice et quiesca. Et petrus Damianus in quodam sermone. Commiserat dominus petro clauem ecclesie: delegauit iohanni custodiam marie. Maria mater christi. ecclesia mater christianorum dicit dominus petro. Tibi dabo clauem regni celorum. Nunquid beata maria celum non fuit in cuius uero tota diuinitatis plenitudo permansit: Dic archangelo gabrieli ad custodiam matris domini socius est datus: ut et ille intactam virginem inuisibiliter custodiret: et iste forinsecus fragilitati seminee obedientie sue ministerium exhiberet. Quantoque familiarior cum matre verbi conuersatur: tanto vicinior verbo inuenitur. Et quoniam ab ipsa veritate marie dictus est filius: quadam speciali gratia frater est saluatoris. beatus ille.

Qualiter Iohannes miraculis coruscavit: et quid tenendum: an sit mortuus: qui tamen in celo est gloriosus.

Capitulum. iij. Tercium mysterium premeditandum de amore quo christus iohannem dilexit: dicitur conclusio nis. In fine amor ille iesu christi conclusus ac terminatus est precipue in tribus.

Primo in miraculosa coruscatione.

Secundo in felici consummatione.

Tercio in supna glorificatione.

Primo quidem amor christi ad iohannem exhibitus conclusus fuit in miraculosa coruscatione: quam plurimis enim signis et miraculis clauditur romæ ut predictum est positum in dolio seruientis olei: diuino miraculo illesus seruat: non tamen propterea non meruit coronam martyrii. Unde Augustinus in li. de nuptijs et concupiscentia inquit.

Non impar meritū est in iohanne qui nō est
passus et i petro q passionē sustinuit: post oc
casionē Domitiani dñi ab insula patmos re
dijt ephesum, Drusianā deuotissimā dñam
q mī erat pauperum et iohānis hospita: rep
perit mortuā in pberetro positā quā defere
bant vt sepeliret. deposito pō pberetro dixit
illi. Dñs meus iesus xps suscitet te drusiana
Surge et vade in domū tuā z para mihi res
fectionē. Statim illa surrexit ita vt sibi vide
retur q de somno excitasset eā. Ibi Cratonē
phm z duos ditissimos iuuenes cōuertit ad
xpm viso miraculo q gēme q sparsē erant in
pulueres orāte aplo fuerūt reintegrate. Ibi
iuuenē q mortuū efferebat: ad pces matris su
scitauit a mortuis. Orante aplo templū dia
ne a q oēs exierāt: corruit. et diane imago pe
nitūs destructa fuit. Venenū sibi ppinatum
ab Aristodemo idolorū pontifice: qd z duos
bibētes prius extinxerat facto signo crucis
absq aliq nocumēto bibit: illosq mortuos
orōne sua z tunica eius ab aristodemo super
corpora posita reuocauit ad vitā. Nec z alia
plurima fecit vt latius scribit in Ecclesiasti
ca hystoria. Etia vt narrat Isido. in li. de vi
ta et obitu sanctorū. qre aliā ecclesijs repleuit
et plos ad fidē xpi cōuertit. Scdo amor
xpi erga iohannē conclusus fuit in felici psum
matōe. Dñi enī senuisset in opibz bonis esset
qz annorū nonagintanouē: anno vicz impe
rij Traiani secūdo: apparuit ei dñs dicens.
Veni dilecte mi ad me: qz tps est vt in mensa
mea cū tuis fratribz epuleris: dñica itaqz ve
niente die vniuersus pls cōuenit in ecclesia
q fuerat ipius noīe fabricata: q a primo pul
lorū cantu p̄dicauit: hortās oēs vt in fide es
sent stabiles et in mādatis dei seruētes. Post
hec foueā quadratā iuxta altare fieri fecit et
terrā extra ecclesiā iactari: descendēsq in foue
am expansis ad deū manibz dixit. Inuitat
ad p̄uiuiū tuū dñe iesu: ecce venio grās agēs
qz dignatus es me ad tuas epulas inuitare.
Tū orationē finisset tanta lux sup eū emicuit
vt nullus in eū respicere potuit. Recedente
aut lumine nil aliud inuentū est nisi manna
Ex quo pleriqz dubitare solēt vtrū iohānes
fuit mortuus. Et quidā dicūt q nō. sz q trās
latus fuerit simul cū aīa et corpe ad empirre
um celū et gloriā beatorū sicut etiā si nō pec
casset adā fuissent absq morte trāslati hoīes
cū aīa sil et corpe ad celestē illā patriā. Sed
hec opinio ideo videt stare nō posse: qz xpus
ad huc virginē a lege mortis excipere noluit
cū statutū sit hoībz semel mori. Alij vero opi
nantur ipm in paradysum terrestre translatū

esse. Tpe vero antixpi inde educet et fideles
cōfirmans ac eis p̄dicās ab ipō antixpo oc
cidetur. Vñ Theophil⁹ dicit. Xps nō nega
uit iohannē moriturū. Nā quicqd orit mo
ritur. Sz dixit: volo cū manere vsq ad fines
mūdi: et tūc p me martyriū patiet. Nōnulli
vero tenēt eū esse defunctū et aīam eius cū ce
teris aplis in celestibz regnis gaudere cū xpo
Corpus vero eius in loco quidē hoībz igno
to: deo aut cognito reseruari. Sicut de moi
si corpe credendū est. Pōt quidē de in aliq
sibi noto loco nobis aut ignoto: aut p ange
lorū ministeriū: aut p aliū modū corpi dilecti
sui exhibere honorē: put decet tm suū dilectū
h̄re. Quare aut diuina puidētia corpi dile
cti sui iudicauerit occultandū: nō ē nobis di
cutiendū sz inter diuina secreta pnumerandū
Sunt et aliq q dicūt ipm adhuc viuere z dor
mire latēter sub terra. Ad qd mouent tripli
ci rōne. Primo qz xps dixit de ipō. sic eū vo
lo manere donec veniā. Ex quo exijt sermo
inter frēs q discipul⁹ ille nō morit. Scdo
aiunt isti q est silē de moise q vixit sub terra:
Tū qz sepulcrū ei⁹ nō inuenit. tū qz in trās
guratōe xpi cū helia q mortuus nō est viuus
apparuit. Tercio suā opinionē roborāt qz in
sepulcro iohānis māna scaturire videtur ad
modū arenule sicut in fontibz fieri cōsuevit
qd euenire asserūt flatu et anhelitu dormien
tis. Sed ista sic opinantibz obuiat Aug⁹. di
cens. cur xps eius discipulo quē p ceteris p
magno munere dilexit: tā longū donauit so
mnū cū beatū petrū p ingentis martyrij glo
riam onere carnis absorbuert. Ad verbum
aut xpi sic eū volo manere dicit q intelligen
dum est qz iohannes nō debebat sequi xpm
moriendo morte violenta. Ideo cū dixisset
petro sequere me. s. p martyriū ad me venies
Petrus interrogauit xpm de iohāne hic au
tem quid. At iesus dixit. Quid ad te: tu me
sequere. Istū sic volo manere donec veniā:
nō ad iudiciū: sed ad aīaz ei⁹ de corpe educen
dam. Vñ in euangelio scribit nō dixit iesus
nō morit. De moise falsum est q viuat. Nā
Deutro. vlti. ca. scribitur. Mortuus est moi
ses seruus dñi in terra moab iubente deo et
sepeliuit eū in valle terre moab cōtra fogor:
et nō cognouit homo sepulcrū eius vsq in
presētē diē. Moises centū viginti annorū
erat qm mortuus est: nō caligauit oculus ei⁹
nec dentes illius moti sunt. Fleueruntqz eū
filij israhel in campetribz moab triginta die
bus. Et Josue ca. i. scriptū est. Factū est vt
post mortē Moisi serui dei loqueret dñs ad
Josue filiū Hūn ministrū moisi diceret ei.

Moses seruus meus mortuus est: surge et
transi iordanē istū tu z oīs pplz. Qualiter
aut apparuit in transfiguratione xpi: dicim⁹ ple
ne in sermone de ipa transfiguratione: et quare
sepulcrū eius absconditū fuit scripti in ser
mone de blasphemā in qdragesimali nostro
ne. s. inde circa corpus eius idolatriā exerce
rent. De māna ibi scaturiente dicit Aug⁹. q
p̄t esse a deo vt mors Johānis sic p̄ciosa cō
mendet. Tenet itaqz Aug⁹. q. iohannes sit
mortuus et aīa ei⁹ a suo corpe separata. Idē vi
detur sentire Hiero. q. in plogo in Johāne
ait. Dic est iohānes q. scīes supuenisse diē re
cessus sui: cōuocatis discipulis suis in eph
eso p multa signoz exp̄imenta p̄mens xpm:
descēdit in defossum sepulture sue locū: facta
qz orōne positus est ad p̄ses suos tā extrane
us a dolore mortis qz a corruptōe carnis in
uenit alienus. Et si qz obstatet q. in his ver
bis Hiero. dicit iohāne extraneū a dolore
mortis: ergo videt q. nō sit mortuus. Rūde
mus q. nō ita sonāt verba Hieronymi. Nā
in plogo in apocalipsim idē ita scribit. Pic
est iohannes q. scīes supuenisse sibi diē egres
sionis de corpe: cōuocatis in eph eso discipu
lis descendit in defossum sepulture sue locū
orōneqz cōpleta reddidit sp̄ritū tā a dolore:
mortis factus extrane⁹ qz a corruptōe carnis
noscit alienus. Dicit q. scīuit superuenisse
diē egressionis de corpe: et q. reddidit sp̄ritū
p q. verba exp̄sse fateat illū esse mortuū. Ideo
cū asserit eum factū extraneū a dolore mor
tis: denotat q. in separatione aīe a suo corpore
nullū sensit dolorē. Insup et q. eius corpus
sit ab incineratōe p̄seruatū vel absconditum
incorruptū vsqz in diē iudicij. Vel vt magis
p̄e credere possum⁹ iterū aīe reunitū atqz de
latū ad celūz empiriū vbi cū xpo et virgine
mīse gloriosa tā aīe qz corpis gaudet. Ter
cio amor xpi ad iohāne cōclusus fuit in su
perna glorificatōne. Sicut enī magnū fecit
eū meritis in ecclesia militāte: ita magnifica
uit eū in beata gloria. Sz qz illius mensurā
inuestigare nō possumus tm̄ id cōsiderem⁹
q. beatissimi Johannis gloria p̄minet ma
gnitudini et potētie quozumcūqz regū z im
peratorū hui⁹ mūdi: qm̄ iohānes in eternum
vixit gloriosus cū xpo: illorū vero memoria
perijt cū sonitu. Quidnā ampli⁹ de diuinit⁹
de delitijs: de magnificētijs: de pompa: de fa
mulatu: de fama: de p̄stantia illoz impatorū
q. tpe Johānis euāgeliste clarissimi fuerūt in
orbe. Infelix humana cōditio. Labilis
hūane vite decursus. Impauit tyberi⁹ post
octauianū annis viginti tribz: q. regnāte an

no vt puto quintodecimo sui imperij: iohā
nes factus est apls xpi: et nihilominus mor
tuus est. Sayus galligula post ipm̄ impauit
annis fere q̄ttuor et mortuus est. Claudius
successit huic z cū imperasset annis fere quat
tuordecim: mortu⁹ ē veneno extinct⁹ fraude
vrozis. Hero sumpsit impiū regnauitqz an
nis tredecim: mēsi bz octo: z seipm̄ interficiēs
mortu⁹ est. Salba illi successit et dū imperas
set mensibz septē ab Ottrone occisus mortu⁹
est. Ottrone inuasit imperiū z metu vitellij se oc
cidens mortuus est. Vitellius imparevolēs
a militibz vespasiani pugnādo occisus est.
Fuitqz imperiū. Salbe Ottronis et Vitellij
circiter menses decē et octo et sicut p̄dictū est
mortui sūt. Vespasian⁹ in imperiū sublima
tus cū imperasset annis decē mortu⁹ est. Ti
tus filius eius impauit annis duobz z mor
tuus est. Domitian⁹ frater Titi impauit an
nis quindecim: mēsi bz quinqz: qui edifica
uit templū Pantheon. et iohāne in dolū
feruētis olei iussit poni. Anno xpi nonagesi
mosexto: tandē a suis cubicularijs occisus ē
Nerua secur⁹ est q. impauit anno vno: mēsi
bz q̄ttuor et mortuus est. Traianus impe
riū suscepit et cū regnasset annis decē z nouē
et mēsi bz sex mortuus est. Quid ex his remā
sit nisi cineres z vermes. At iohānes vsqz ad
secundū Traiani annum impauit vicijs vt
ab eo discederēt regnauit in decore virtutū:
seruauit p̄cepta sui dilecti magistri: p̄tempit
mundū sp̄ruit terrena: tp̄alia qz deiecit: tu
lit patiēter aduersa. Et tandē i senectute bo
na migravit ad celos. Ibi nunc fruit eterna
pace. Ibi exultat cū angelis sanctis. Ibi pos
sidet oē bonū eiusqz memoria facta est semp̄
terna. Ibi deniqz p suis deuotis interpella
re nō cessat. Quē deprecemur oēs vt p nobis
intercedat apud xpm̄ dñm oīm et suam benī
gnissimā matrē q̄tenus in hoc seculo digni
efficiamur gr̄a dei. et in futuro beatitudinē
illā possideam⁹ q. est ip̄e deus: qui viuūt et re
gnat in secula seculorū. Amen.

Sermo trigessimus de sancto Jacobo
maiore filio zebedei fr̄e Johānis euāgeliste

Udit alios duos

fratres Jacobū Zebedei et Johā
nem fratrē ei⁹ in navi cū zebedeo
patre eoz reficiētes r̄betia sua et vocauit eos
Scribunt hec verba originaliter matt. iij.
ca. In toto terrarū orbe beatissim⁹ apls Ja
cobus colit a cunctis fidelibz deuotōe seruē
tissima: qm̄ sicut meritis apud dñm magn⁹
inuentus est: ita eius patrociniū exp̄scētibz